

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

20. An praecluse ex vi solius Beatificationis, quod anima Beatificati sit in gloria, remaneat tantum intra latitudinem probabilitatis, & certitudinis moralis? Ex part. 11. tractatu addit. 2. ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76442](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76442)

quis velit ex deuotione duo Officia orare, poterit sine dubio de eo Sancto: at neque hoc modo licet omnibus de solum Beatificato orare.

10. Quarta differentia, quæ tamen videtur esse accidentaria: est maior solemnitas canonizationis præ Beatificatione: hæc enim sine vlla planè sit, illa verò cum maxima pompa, & cum consensu vniuersali Cardinalium, & Prælatorum, præmissis precibus, & quæ sit à Cardinalibus omnibus, aliisque consensu. Hæc sunt differentie inter Beatificationem, canonizationemque; ex quibus breuiter, & solidè deducitur, quid sit dicendum quoad infallibilitatem Beatificationis.

11. His suppositis ab Arriaga, postea sic asserit: Non videtur esse de fide, Papam non posse errare in Beatificatione. Hæc est valde communis inter recentiores, qui de beatificatione egerunt; & suadet meo iudicio ferè euidenter ex secunda differentia supra posita: etenim si fide certum esset Beatificatum esse in Cælo, gratis, imò in iniuriam certitudinis fidei inquireretur: deinde in vitam eius, & noua testimonia exigerentur ad probandum eum esse in Cælo sicut si fierent iam ad declarandum sanctum Petrum esse Beatum: ergo supponitur res adhuc non esse omnino certa certitudine fidei. Idem secundo probatur ex prima differentia, quia cum Pontifex non vtatur in Beatificatione vilo verbo dei orante definitionem (ex quo maxime *superius* argumentati sumus pro certitudine canonizationis) cessare videtur præcipuum argumentum eius infallibilitatis de fide. Tertio ex tertia differentia suadet, nam cum non permittatur cultus eius Sancti pro vniuersali Ecclesia, sed solum pro vna aliqua Prouincia, nec sit de fide, vnam, aut alteram Prouinciam, aut Religionem errare non posse: idè etiam non desumitur idè tam efficax argumentum pro ea certitudine, quam pro canonizatione. Quarto denique idem probo ex quarta differentia, quia illa ipsa maior solemnitas preces illæ communes, assensus ille quasi totius Ecclesiæ, qui in canonizatione reperitur, est quædam dispositio ad hoc, vt Deus Papam errare non permittat: estque quasi generalis Ecclesiæ consensus, perinde ac si in Concilio vniuersali cum Papæ approbatione decideretur veritas aliqua. Hæc autem omnia cessant in Beatificatione: ergo cessat vnum ex maximis fundamentis pro hac certitudine fidei. Et hæc omnia docet Arriaga *vbi supra*.

12. Et tandem huic sententiæ adhæret Turrianus in 2.2. som. 5. disput. 17. dub. 6. qui tamen optimè, & verè obseruat, in quo omnes conueniunt esse temerarium, & scandalosum, & impium asserere Pontificem posse errare in Beatificatione Sanctorum. Temerarium quidem, quia sentiret contra communem sensum non solum Doctorum, sed etiam omnium fidelium. Item sine idoneo argumento iudicaret Pontificem errare in re tam graui, & ad quam semper præcedunt tot diligentia, & inquisitiones prudentes.

13. Deinde in hac materia esset scandalosum, ex qua potest oriri aliquod scandalum in animas fidelium, vt dicemus *suo loco ad questionem primam*. Et certe non posset non poni obstaculum pietati fidelium, si audirent aliquem dicentem, Pontificem errasse in beatificatione alicuius Sancti.

14. Impium autem dicitur, quia est contra Christianam Religionem, & cultum Sanctis debitum. Et idè S. Thomas *quodlibet illo 6. art. vltimo*, dixit pie credendum esse, Pontificem non errare in Sanctorum canonizatione. Deinde sicut Bañez, & alij dicunt, sapere hæresim asserere Pontificem errare posse in canonizatione, quia videtur velle negare potestatem

tem canonizandi: ita qui diceret Pontificem posse errare in Beatificatione, esset suspectus de hæresi, quia videretur velle negare potestatem esse in Pontifice ad beatificandum hominem aliquem. Ita Turrianus, & ego.

RESOL. XX.

An præcisè ex vi solius Beatificationis, quod anima Beatificati sit in gloria, remaneat tantum intra latitudinem probabilitatis, & certitudinis moralis? Ex p. 11. tract. addit. 2. Ref. etiam 20.

§. 1. **A**ffirmatiuam sententiam (attendas quædò amice Lector) contra Turrianum sustinet nouissime doctissimus Magister Ioan. de S. Th. in 2.2. D. Th. hom. disp. 9. art. 2. fol. 770. vbi sic ait: Totres tenet, quòd esset impium, scandalosum, & temerarium dicere, quòd Pontifex posset errare in beatificatione, aut quòd anima Beatificati non esset in gloria, esse tamen magis temerarium, & magis scandalosum id affirmare de canonizato, ita solum certitudo canonizati, & beatificati differant penes magis, & minus intra eandem speciem.

2. Nihilominus supposita sententia *sup.* probata, quòd beatificatio non sit iudicium de sanctitate alicuius, sed solum permissio vt possit publicè coli, & venerari. Existimo Pontificem præcisè errare non posse in tali beatificatione; ita quòd esset temerarius, & scandalosus, qui talem celebrationem negaret, aut talem cultum non esse exhibendum. Speculatiuè autem circa veritatem Sanctitatis talis personæ existimo quòd ex vi solius beatificationis, id non excedit latitudinem certitudinis moralis, & probabilitatis maximæ, ita quòd oppositum non esset censura dignum. Et dico ex vi beatificationis præcisè quia ex alio capite, v.g. si accedat assensus totius Ecclesiæ, aut maioris partis fidelium, multitudo miraculorum facta in confirmationem eius sanctitatis, & hoc longo tempore sit continuatum, ex hac parte fiet longè certius, & qui negaret sanctitatem talis personæ cum his circumstantiis esset censura temeritatis dignus.

3. Ratio, quæ me præcipuè mouet, ea est, quia vt Ecclesia publicè celebret festum de aliquo tantquam de Sancto, sufficit probabilitas & moralis certitudo de sanctitate eius, non verò requiritur iudicium, & sententia canonica, vt patet manifestè in celebratione festi Conceptionis Beate Virginis, quod Ecclesia celebrat: & tamen ipsamet Ecclesia præcipit, ne possit vlla censura notari opinio asserens fuisse conceptam in peccato originali: ergo vt Ecclesia habeat iudicium practicum certum de celebratione alicuius Sancti, non requiritur, quòd habeat etiam iudicium speculatiuum certum de sanctitate, sed sufficit moralis certitudo, aut opinio. Item etiam videmus, quòd in materia Religionis sæpè vtitur Ecclesia solum opinione probabili, vt patet in dispensatione voti solemnitis, & in dispensatione matrimonij rati non consuminati: sicut autem votum pertinet ad virtutem Religionis, ita etiam veneratio Sanctorum (vt *sup.* declarauimus) ergo permissio, seu dispensatio, vt aliquis veneretur pro Sancto, non requirit maiorem certitudinem, quam moralem de eius sanctitate.

4. Ad hæc D. Thomas 3. p. 9. 27. art. 2. ad 2. ex eo quòd Ecclesia Rom. suo tempore toleraret celebrationem festi Conceptionis, dicit eam consuetudinem non esse totaliter reprobendam, nec aliquid amplius inferre ex tolerantia talis celebrationis; sed beatificatio est concessio celebrationis de aliquo Sancto cum tolerantia

Jerantia Sedis Apostolicæ: ergo ex vi præcisæ beatificationis non inferitur, nisi quòd talis consuetudo non sit reprobanda, non verò quòd sit omnino certum, quòd persona beatificata sit in gloria, taliter quòd oppositum sit censurabile. Et denique veneratio, quæ exhibetur beatificatis aliquando fuit permilla fieri ab Episcopis in Ecclesia, & tunc certum est, quòd ad venerationem exhibendam alicui sufficiebat moralis certitudo, nam Episcopi non poterant definire de fide, aut certum reddere, quòd illi essent in gloria: ergo de se talis beatificatio non petit nisi moralem certitudinem de alicuius gloria; imò in rigore loquendo, permissio celebrandi de aliquo potest stare cum certitudine, quòd non sit adhuc in gloria, dummodò constet esse Sanctum, sicut permittit Ecclesia, quòd celebretur de Elia in Ordine Carmelitarum, quem tamen constat nondum esse beatum. Aliud est ergo celebrationem de aliquo permittere, aliud iudicare, & habere pro infallibili, quòd sit in gloria. Hucusque Ioannes de S. Thoma.

5. Sed ego prorsus puto non esse discedendum à sententia Turriani, qui absque vlla distinctione loquitur, sicut loquuti sunt Doctores, qui post illum scripserunt, & idèd eius sententiam docet etiam Franciscus Del Castillo Ordinis S. Francisci ex Regulari Obedientia in 1.3. sent. tom. 2. disp. 26. quæst. 8. num. 33. sic asserens: Sed inquires qua censura dignus sit, qui negaret animam Sancti beatificati esse beatam? Respondetur cum Montefino, quòd etiam id negare esset impium, & temerarium; nam intra idem genus propositionis damnabilis, potest vna esse magis temeraria, quam alia, & magis piarum aurium offensiva: sic magis impium, & temerarium esset negare beatitudinem animæ Sancti canonizati, sed non idèd delinere esse temerarium, & impium hæc negare animæ beatificati. Ita ille. Cui adde sapientissimum Patrem Rodericum Arriaga in curs. Theolog. tom. 5. disp. 9. sect. 6. num. 55. Franciscum Syluium in conron. lib. 4. quæst. 2. art. 15. & Patrem Amicum in curs. Theol. tom. 5. disp. 7. sect. 4. num. 99. vbi sic ait: Cum Beatificatio sit potissimum medium ad canonizationem, est enim via ad illam: vt Pontifices in Bullis beatificationis declarant, temerarium esset, & errori proximum negare beatificatum esse in Cælis; nam licet illud Pontifex non definiat, eum tamen colendum proponit alicui Provinciæ, vel Religioni quovisq; ad eius canonizationem veniatur. Ita ille Cui etiam adde nostrum doctum Patrem Verticelli in 99. moral. tr. 8. q. 25. n. 3. adhaerentem Turriano, & probantem sanctitatem Beatificati non remanere intra latitudinem certitudinis moralis, & hoc negare esset temerarium, scandalosum, &c.

6. Itaque dicendum est cum Arriaga, quòd Pontifex videtur implicite definire, vel saltem supponere beatum esse in Cælo. Et idèd omnes Catholici, eo ipso quòd aliquis sit beatificatus, nullatenus de illius sanctitate dubitant, licet hæc sanctitas talis personæ beatificatæ non sit certa de fide, sicut etiam non pertinet secundum aliquos directe ad fidem, quòd sit beata anima Sancti canonizati, tamen hoc negare esset magis impium, & temerarium, quam si negaretur de anima beatificati. Vnde Trullench in Decal. tom. 1. lib. 1. cap. 9. dub. 9. n. 5. sic asseruit: Est impium, temerarium, & scandalosum negare Sanctum beatificatum esse in gloria, & similiter negare Sanctum canonizatum esse in gloria, sed hoc magis temerarium, magis scandalosum, & magis impium propter maiorem diligentiam inquisitiones, & probationes, quæ fiunt ante canonizationem, quam sit diligentia, inquisitio, & probatio, quæ fiunt ante beatificatio-

Tom. I X.

nem. Vnde fit quando aliquis semel beatificatur à Summo Pontifice, nullus in toto orbe terrarum potest sine temeritate dubitare de gloria Alius Sancti. Ita ille. Qui n. 3. rectè obseruat quòd per canonizationem, & beatificationem cognoscitur hominem de-functum esse in gloria, per canonizationem quidem in forma declaratiua, & pronunciativa, per beatificationem in forma inductiva, & concessiva.

7. Ex quibus omnibus apparet contra Ioan. de S. Thoma ex vi beatificationis sanctitatem beatificati non remanere, vt ipse putat intra latitudinem probabilitatis, & certitudinis moralis; vnde contra ipsum contrarium asserere dicendum est esse censura dignum.

8. Restat modò respondere ad argumentum de festiuitate Conceptionis B. Virginis, quòd adducit à S. Th. Dico igitur in isto casu Pontifices aperire, & claris verbis in suis Bullis relinquere certitudinem illius festiuitatis intra limites probabilitatis. Sed in nostro casu, vt probant Doctores à nobis citati, contrarium apparet; nam per decreta beatificationis, saltem implicite, & inchoatiue determinatur sanctitas personæ beatificatæ. Ergo contra Io. à S. Thoma dicendum est sanctitatem, & gloriam beatificati non remanere intra latitudinem probabilitatis, ac certitudinis moralis; vnde sequitur neminem etiam ex vi tantum beatificationis posse dubitare de gloria, & sanctitate eius quem Pontifex beatificauit.

RESOL. XXI.

Dubium incidens: An postea, quod Pontifex concedit aliquibus determinatis personis, & sub determinato aliquo ritu venerari Sanctum Beatificatum, possint alij omnes licite vti tali concessione?

Et an liceat transferre diem S. Beatificati, qui designatur pro celebratione? Ex part. 11. tract. addit. 2. Resol. etiam 21.

§. 1. **A**ffirmatiuam sententiam nominatim contra me docet doctus Pater Thomas Tamburinus *opus de sacrific. Missæ lib. 2. cap. 6. §. 8. num. 15.* quia, ait ille, cum vna Missa eiusdem sit valoris, & dignitatis ac aliæ quælibet, statim atque Pontifex declarat talem Beatum dignum esse vna Missa, quæ dicatur ab vna determinata persona, declarat illum esse dignum omnibus cæteris Missis à quocumque, & quomodocumque celebrandis. Si igitur remanet sic dignus declaratus, non est vnde quilibet Sacerdos impediatur illum per suas Missas venerari, nec venerabitur sine Sedis Apostolicæ autoritate; hæc enim ibi intercedit per illam declarationem, qua dignus Missa declaratus est Beatus. Hinc infert posse quemlibet eius imaginem adorare, adorandam in Altari constituere, publicis processionibus circumferre (adde & eius collectam) seu commemorationem facere in Missa, infra annum. Ratio est, quia hi cultus longè inferiores sunt Missa; quare si hunc Pontifex concedit, concedit & illos. Ita Tamburinus, qui citat Fagundez à me alibi adductum, quibus nunc adde Quintanadueñam tom. 1. tr. 6. singul. 5. n. 2. cum seq.

2. Verùm ego non recedo à sententia negatiua, quam olim docui, & præter Granadum, Turrianum, Gauantum à me alibi adductos, nostram sententiam sustinet Pater Amicus in curs. Theol. tom. 5. disputat. 7. sect. 4. num. 100. vbi sic ait: Canonizatis in eorum cultum, & honorem erigi possunt templa, ab omnibus sacrum offerri, & officium recitari: Beatificatis verò nec templa erigi possunt, nec ab omnibus sacrum

H h

Sup. hoc in tom. 2. tr. 11. Ref. 80. 81. & 82. & in tom. 1. tr. 62. Resol. 91. à §. 2.

Alibi in multis alia Ref. aut loco pro hac quæst. author prædicatum hic Fagundez adduxit.